

huis. 'n Tak boven de kiek van Jeanne, een krans in de tussendeuren, boven alle deuren in de gang een bosje, hier en daar een tak hulst met rode bessen, een grote bos op de opengeslagen piano, prachtig stond dat naast die grijze aarden kom, en 't rook zo verrukkelijk Kerstachtig. In de keuken op de schoorsteen, ja Toos, enig staat dat! Wonderlijk veranderd was het huis, vol van iets ondefinieerbaars, waar ze maar één woord voor vond: Kerststemming, en toen ze 's avonds met Dick theedronk bij de hoog opvlammende haard, de schemerlampen aan en een paar van de lange witte Kerstkaarsen, de opengeslagen muziek op de piano, wist ze dat ze dit toch wel erg gemist had in haar zwerven, al brandden Maddie en zij dan ook wat kaarsjes, en al probeerden ze 't een beetje na te doen. En toch had ze vanavond helemaal geen rust, één plekje was er, dat niet mee kon doen met vrede en zachte kaarsenschijn. Heel diep in haar hart zat het, als een zeerte. 'n Borende, schrijnende zeerte.

Voorzichtig schoof ze het lage stoeltje wat dichters naar de haard. Die weke, warme sfeer, het maakte het allemaal nog maar erger. Haar hoofd op haar hand geleund bleef ze zitten, voor het eerst helemaal zonder weerstand, verslagen en murw. Alles, wat je al die weken zo hardnekkig ondergehouden had, vandaag werd het ineens te machtig, het zoog je leeg, het maakte je kapot. Ze kon het nu zo goed begrijpen, dat je dan maar de deur uitliep, overal heen waar lawaai was en stampende dansmuziek, waar je niet bij hoefde te denken, waar je niet bij kon denken, lawaai dat je verdoofde en opwond, waar alleen je zinnen nog bij leefden, maar niet je hart, waar je aan mee kon doen als je verdriet had, als je ziek was van verlangen, stappen maar, heen en weer, heen en weer, net zolang tot je al je verdriet verdoofd had, tot je niets meer voelde van dat hart, dat verlangde, verlangde. Voor je uitkijken met lege ogen, met 'n leeg hart, en die muziek, die maar djoengde en schetterde... Helle, zakelijke lichten, en geen zachte schemer van kaarsen.

Verschrikt vloog ze overeind.

„Thee? Ja, o ja Dick, ik zal inschenken.“

Werktuigelijk schonk ze thee in, even werktuigelijk legde

ze een blok op het vuur. Wacht, daar hoorde ze ouwe Jaap aankomen, ze kende nu langzamerhand het geklepper van z'n oude Fordje wel. Gelukkig, 't was 'n beetje afleiding.

Patty kwispelde heftig tegen de dichte deur. Toosje had hem blijkbaar ook gehoord, de voordeur ging ten minste al open voor de bel overgegaan was.

„Wat ruikt 't hier lekker!“ kwam hij met snuivende neusgaten de kamer in, z'n grote baardige hoofd vooruitgestoken, „daar heb je eer van, Liesje; ja, graag vlak bij het vuur; ik ben door en door koud geworden in dat ouwe tochtige vehikel, het vriest flink.“

Lies nam de theepot, en schonk onmiddellijk een kop gloeiende thee voor hem in, ze wist nu wel precies hoe hij het hebben wou. Elke week zagen ze hem minstens één keer verschijnen. „Ik kom 'n beetje gezelligheid halen,“ had hij de eerste maal gezegd. „Nee, spelen jullie door alsjeblijft, ik ga rustig zitten genieten.“ En dan zat hij daar, achterovergeleund in zijn stoel, zijn ogen half gesloten, stil te luisteren, zijn oude verweerde gezicht vredig en vriendelijk. Lies wist nu wel iets meer van hem. Ook al zo'n eenzame, zijn vrouw dood, zijn twee dochters getrouwd, woonde hij daar met een oude dienstbode, stil en teruggetrokken.

Zo zat je daar nu met je drieën bij elkaar, Ouwe Jaap en Dick en zij, rustig en kalm, net of je niets anders in je hart had dan vrede en dankbare Kerstgedachten, en intussen had je alle drie je eigen zorgen, die knaagden en schrijnden. En je zei niets, je zei niets. Je praatte over de vorst, en over 'n boek uit de portefeuille, en over den burgemeester, die ging jubileren, en je klemde je vast aan elkaar, en je was eenzaam, allemaal was je eenzaam, vandaag erger dan ooit.

„Dokter,“ zei Toosje, als altijd nog op haar muizenmanier door de kier van de deur, „daar is een meisje van Bergsma, haar kleine zusje is zo naar. De hele dag al, maar ze dorsten de nacht er niet mee in te gaan.“

Dick fronste even zijn wenkbrauwen en ouwe Jaap grinnikte in zijn baard. 't Gewone gezeur. Wachten tot je haast in bed lag. Enfin, beter nu dan vannacht.

„Zeg maar dat ze even wacht. Ik kom zo.“